

בכל יום ויום
החמישה למכיר זה
ומניין הא' מתחלת
האדרעסא
למשלוח הכסף
בארצנו ובארצות ר"ם
להאדמיניסטרציע
KOL
Machsike Hadas
זאננען-גאססע 27
Lemberg

החומר אשר לא
יקבל העלם במועדו
יפנה אלינו במכתב
פתוח בלתי חמשה,
ועל פניו יח' נכתב
"Reclamation"

קול מחזיקי הדת

נוסד ע"י הרחמים מו"ר פייביש עבנער ז"ל וי"ל ע"י חתנו ה"ר יהושע צבי נ"י

K O L

Machsike Hadas

מחירו בארצנו
לשנה . פל. 5
לחצי . 2-50
לרבע . 1-30
ברומעניען
לשנה . פראנק 15
לחצי . 7.50
לרבע . 4
שנר מודעות 10 צ"ל
רשורה. מכתבים לא
ישונו ליד כעליהם.
ברו"פ
לשנה . רוי"ט 5
לחצי . 2-50
לרבע . 1-30
באמעריקא
לשנה . דאללאר 8
לחצי . 1-50
לרבע . 75 סענט
באשכנז
לשנה . מארק 10
לחצי . 5
לרבע . 2-50

LEMBERG den 24. September 1901

Nr. 1.

לבוש יום ג' י"א תשרי תרס"ב

נזר בכרם ה' צבאות בית ישראל, הוא פאר עמוד, מגדל עוז אשר
בו ירוץ עם צדיק ונשגב! זמן שמחתנו עת האסף הגיעה הימים
ימי בכורי כל פרי נחמד למראה ותאווה לעינים, ממגד תבואות
שמש וממגד גרש ירחים, רוח שמחה וגיל יופיע על עם ה' מקצה.
הנה הם מאלמים אלומים ומאספים הגורנה, והשיקו הקבים עפים
והגרנות בר לאכול לשבעה ולמכסה עתיק. ימי האושר והשמחה
גאלה מה נקל להם להצמיה שורש, פורה רוח ולענה בלב אדם
לאמור בכה ידי עשיתי ובחכמתי כי גבינותי, ולהפ"ח בקרבנו רגשי
גאווה וגאון ופי תהפוכות. לאמור: שלום יהיה לי אם אנסכה בשמחה
וראיתי בטוב כי אראה אור הצלחתי כי יחל וירח אשרי יקר הולך.
זאת ראה ה' ויצונו לעשות את הסבות, סכה שצלתה מרובה
מהמחה, לצאת מאצטגנינות תבל מחדרים מרוחים בששר משוהים,
אל סכה של שני דפנות והשלישי טפה אל דירת ארעי, למען ידע
כל העם כלו אי נקי כעשיר ברש, כגר כאורה הארץ כי אך אורה
נטה ללון הוא בתבל היפה והמעוננה הזאת, ימינו כצל עובר, ולא לו
כל החיל הזה, ועל מה יפנק איפא נפשו באשישי ענבים ובמשתה
שמניו, כשרשי האילן, גועה ופרותיו קשורים שלשת הזמנים האלה
יחד. ראש השנה הוא - השורש, יום הכפורים - הגזע,
והג הסבות - פרי העץ. התשובה בראש השנה תביא לנו את
כפרת הטאותינו ביום הכפורים, והיא תתן בלבנו שמחת הנפש
והרוח, שמחה ועוז באלקי מעוננו, תחת עצבוננו ורגזנו מכבד עול
עונות איש אשר כמשא כבד ירצנו על לבנו כל ימות השנה.
ולישאל יאמר אז איש ואיש ילד בו, איש איש אך טבעת אחת
משרשרת הלאום כלה, והטבעות האלה עליהן להיות יחדו תואמות
באין הבדל ופרדות, קמן וגדול שם יהיה עשיר ורש נשתנו נאורים
וחדרים יאגדו, כארבעה מיני הלולב אשר נשמה בהם לפני ה'
אלקינו. על כלנו להתלכד ברגש אחד ברוח אחד ולב אחד לעזור
ולהעזר.

אם כל השנה כלה אל תכנו שופר אל בית ישראל, נריב עם
עקשים ונלוצים וננלה את תרמית האנשים החמאים בנפשותם ובעמם.
לא כן עתה לפני בוא ימי חג הסכות סבת שלם, אחרי עבוד
עלינו יום הזכרון והכפורים אשר בהם נפתחו ארכות השמים לקבל
תשובות הפושעים והמורדים, עלינו לחבר את אהל ישראל להיות
אחד, בעת הזאת יאמר לעמנו: אשריך ישראל מי כמותך עם נושע
בה, עתה תפול החומה המבדלת אותנו מעם תועי לב, כלנו שמענו
את קול השופר הקורא עורו ישנים משנתכם, וגם הבנים השוככים

תוכו הענינים
העתקה. - חג האסף. - בצאת השנה. -
הגולים לאמעריקא. - פארוי. - פערברורג.
חשבונו של עולם. - דברי הימים. - חדשות בישראל. - חדשות
שונות. - מודעות.

את חתומינו וקוראינו הננו מברכים שיקבלו את חג הסכות
הבא לקראתינו בשמחת הלב ושישון והזאת ד' תתי מעוזם.

(העתקה) (ב"ה) לבוש יום ג' עש"ק תרס"א.
גייק באו לידי ע"ד אספת הרבנים לרפא מובת ד' ההרס
ולחרים כבוד התורה אשר ירד בע"ה עשר מעלות אהורנית הנני
להודיעהו כי נכון אני אי"ה לקחת חבל באספה לחיות חבר ליראי ד'
אך לא אוכל להיות המאסף ולא לעשות האספה בביתו מכמה טעמים
אך ברצות ד' דרכי אשתתף עמם כאשר השבתי למעלות ידידי הרב
הנאון האבד"ק בערואן נ"י באופן שלא יתנגדו הצעות והחלטות האספה
לחוקי הממשלה הרוממה וד' ירום קרן התורה ויופיע עלי עצת היראים
החדרים העומדים בפרצות ידידי ש"ב ד"ש ומברכו בכו"ט ויקבל ד'
תפלותיו וירום קרן ישראל!
יצחק שמעלקיש האבד"ק הג"ל והגליל.
(*) מטעם כמס לא נוכל להודיע בגלוי למי כתב הרה"ג טפה
המכתב הלז.

חג האסיה

שלשה מאורות גדולים מאירים לנו בדרכנו על סף השנה
החדשה: ראש השנה, יום הכפורים וחג הסכות, מקניניהם נגה לנו
בכל ימי השנה. כשלשה קולות השופר קשורים המה שלשת המועדים
האלה זה בזה, שלשתם יעירים ומעוררים אותנו להביט מאחורינו
ולבחון את מעללינו בדרך אשר עברנו בו, לשוב לאור באור פני
מלך חיים, ראש השנה הוא יום הזכרון אשר בו יזכרו וישונו אל
ה' כל אשר נשמת שדי תחיה. ראשון הוא לעשרת ימי התשובה.
אחריו יום העשירי לחדש, הוא יום הכפורים, אשר הבדילו ה' מכל
ימי השנה לקבל תשובת רשעים והיו כבריות חדשות היום נולדו
בזרקו עליהם מים מהירים כקטן אשר יחציהו למשעי וסיכיהו
בשמן קדש, ואחריו חג הסכות אחד ממועדי ה' המתנססים כאבני

לב אחיכם ושכניכם הקרובים אליכם כי יכנסו אל המנויים ויצאו לעזרתנו בכסף ובכתבם למען יוכל המחזיק לעמוד במישור ולא יפול בנופלים תחת רגלי אויביו וקמיו בקרבנו השמחים לאידו חיו. דעו נא וזכרו כי הצלחת עם ישראל אך בתורתו ודתו. כתפלת הכהן הגדול ביום הכפורים, יהי רצון מלפניך שלא תצא גלות לא ביום הזה ולא בשנה הזאת ואם יצאה עלינו גלות תהא גלותנו למקום של תורה. יהי רצון מלפניך שלא יצא חסרון לא ביום הזה ולא בשנה הזאת. ואם יצאה עלינו חסרון יהא חסרוננו בחסרון של מצות. (ירושלמי יומא ד') ואם ככה איפא הלא תאשרו את פעלנו כי בעוד אשר יתר העתונים העברים יבנו ביתם על יסודי הלאומיות להעיר ולעורר בלב בני עמנו רוח גבורה תאות קרב ומלחמה נגד שבט אלקים ומטה ועמו. תחת כל אלה זאת עבודת המחזיק ותעודתו להראות כי לא בכחו יגבר איש אך ברוח התורה והאמונה הישרה אשר דרכיה דרכי נעים וכל נתיבותיה שלום ושלחה. תום וענוה. משפט אמת וצדק עולמים. לא בחיל וכן יגבר עמנו בגלותנו רק בשמרו את התורה והמצות העדות והחקים אשר צוה ה' עלינו. לא בציוניות ולאומיות נשלים את חסרוננו רק חסרון אחד יש לנו חסרון המצות. היא הסגולה אשר נבחרנו אליה ואשר תעשנו לעם בתוך עמים רבים כל יאבד לנו ניר כל יקוט כסלנו לנצה.

ואתם עם ה' באספכם את תבואת האדמה מגרנכם ומיקבכם ושמחתם לפניו בכל השנה אשר נתן לכם. יש גם לנו הצדקה לאסוף פסולת גורן ויקב למצער. וגם אנחנו נודה ונברך את ה' ונהללנו בפרי מעשה ידיו כי תחנונו ותברכנו במסת נדבת ידכם המגיע לנו במשפט וצדקה. וגם אתם תחנונו את חג הסוכות בשמחה של מצוה. בגילה ורעדה וצוה ה' את ברכתו בכל משלח ידכם ירבה דגנכם ותירושכם ואסמיכם בר יפרצו ואכלתם לחמכם בשובה ונחת. עד בוא הימים אשר ישרש יעקב יציץ ופרח ישראל וזהו בשלום סכו ומעונתו בציון בב"א.

בצאת השנה *

(הסוכה ומבנה"ע קול-ומחזיקי הדת.)

בצאת ישראל מצרים, לבל יכחו השרב והשמש הבורע באש, עשה לו הקב"ה בכבודו ובעצמו סכות לצל יומם. עד אשר יבא אל המנוחה והנחלה כי שם ביתו ואשר שם בביתו ימלא תכלית היציאה והכניסה.

תכלית יציאת מצרים וביאת הארץ, אשר שם עשה לו אל המוציא בית, מה היא? האם להאכילם מחלבה ודבשה ולהניקם משוד אדמתה? לא, עם ישראל איננו חי בעבור האדמה איננו נוצר למען ישתה יאכל וימלא כרסו ממעדני החיים, כי אם יאכל ישתה ויתענג למען לחיות למען קיום הגוף, ועצם החיים אמנם של עם ישראל הנמו קיום התורה ומעשה החוקים הכתובים בה. עם אשר החיים שלו הנמו חיי תורה דת ואמונה נזקק היה להתישב בארץ זו הנבחרת ומוכשרת יותר הרבה מכל ארצות תבל לעבודת ד' וקיום דתו. כי הוא טבורה של עולם העשיה ובה העיר אשר שם אבן השתייה שממנה הושתת עולם המוסרי עולם החיים הרוחניים — חיי הדת — לכל מין האדם לכן הוא דק הוא ראוייה היתה לקנין עם ישראל החי חיי רוח גם בארץ, העם נאה לה והיא יאתה לעם זה. הערה זו האירה לנו את הנתיב לדעת כי סכות המדבר היו לישראל בצאתו מצרים הגשר והמעברה אשר הוליכו את ישראל והובילו ממים הארציים חיי המצריים אל חיי הרוחניים חיי אור מחימם לקיום התורה והקיה. ענני הכבוד שהיו לסכות ישראל במדבר היו את נפש ישראל החושיית שלא תכה מחום וחורב המדבר, כמו כן החיו את נפש ישראל הרוחנית שהיא עצם החיים של ישראל כי הפינו ממנו מעם חיי החומרים, וריח חיים הגסים של מצרים ממנו נמר יד על יד בעוד הסכות ענני הכבוד שהושיב בהם הקב"ה את ישראל. וכאשר רוח עם ישראל נדה זר לתאות המצריים והחוק

(*) המאמר הזה יכול בתוכו סרוב לשלשים המשנים. ובכך יהדשו הקוראים תחימתם נדי שהי' להם כל המשנים.

גרפאו ממשכותיהם כלם בטח הכה אותם הנחם מכה אכזריה ושבו אל ה' בכל לבם.

ואם זאת תכלית מועד חג האסיף הזה לחבר את סכתנו לאחדים, את השרש הגוע והפרי לעץ אחד ליהודה וחרבריו. בצדק יוכל העתון הזה להתהלל לפני ה' וישראל כי הוא הוא הסכה לצל יומם מחורב ומזרם עריצים, הוא הוא האזור המחבר את בית ישראל לבשר אחד. את הקריאה הזאת אנחנו קוראים באזניכם השכם וקרא. ועוד מחכים אנחנו כי יבוא יום והכירו כל בית ישראל כי לא הפרנו בתהלתנו עוד ישכילו אחינו בינה להעביר את מעשיו תחת שבט הבקורת וראו בעין בוחנת כי הוא עמוד התוך אשר בית היהדות נשען עליו. לא לבד בהרימו את קרן שפתנו הקדושה במהרה בעת נביאי שוא עולים בפרצות כשועלים בהרבות, ויעשוה כאשה נצורת לב מטיבה נגן ומרבה שיר למען תזכה, כי רב מזה בהוכיחו את אמתית קבלתנו לעיני עמנו. בהגידו לבית מרעים פשעם ולפועלי און את חטאתם. כי זה כל פרי המכ"ע הזה ההוקם על לחוק עמודי התורה להוכיח מוס החכמים בעיניהם ולסכל עצותיהם בקומם להרע בקדש. עוד תחזינה עיניכם ויגל לבכם בראותכם את רבני ישראל וגדוליו נועדים בהדרת קדש להמתיק סוד ולדבר דבר במה לחזק את הומת דתנו ולפרוש גם תלמוד תורתנו. לשכלל את היכל החנוך הטוב ולהרחיב יריעות יראת ה' על פני ארצנו. אז תמצאו את העתון הזה: כאשר ימצא התירוש באשכול ואמר אל תשחיתו כי ברכה בו.

אמנם לדאבון נפשנו עד כה היתה בת עמו לאכזר. בכל הזעקות והתלונות הבקשות והתהינות ערלה און רבים מקוראינו משמוע ולבכם שמן מהבין כי הקרירות הזאת איננה רק עדות על פרוד הלבבות וחלוקי הדעות השוררים בקרבנו. אות נאמן כי גם יראי ה' פוסחים המה על שתי המעיפים ולא ידעו מה לקרב ומה לרחק, אם ילכו אחרי בעלי הלשון החלקה ומשוחה בחמאת המינות זקלות ראש בדברי חז"ל ובכל התורה מטובלה במעט נופת שפתי זרה. או אחרי העתון טהור שפתים לבושו צדקה מעטוה אמת נאמן. אהבת התורה וסתרו יושר, העתון שהוא באמת כלי שרת בקדש ואשר לא יתאו לנחול עושה, כי לו גם ישמרו מעט הותמינו את חקת תשלומיהם גם בהם לא נתעשר ולא ישמן חלקנו ונאמר ברוך כי נוכל לאחוז דרכנו הלאה במסלה אשר סללו גאוני דורנו צדיקי זמננו אשר מסרו נפשם וכבודם לתת מהלכים לו בקרב ישראל.

ועתה אתם מקוראינו אשר תאמצו את לבכם ותקשו ערפכם ותקפצו את ידכם מלשלם את שכרו, הגידו נא באמת ובתמים האם קמן בעיניכם מפעלנו זה, התחשבו כי הראשונים שגו ברואה ולא חזו לכם נכחות? התחשבו כי אחרי שרובם מהצדיקים הקדושים אלה אשר התחנונו לפניכם בכל עת לתמכו ולסעדו כבר הלכו למנוחות עולמים מעתה נכון וישר הוא לשרדו מן העולם לא יזכר ולא יפקד שם מחזיקי הדת בין החיים? הטוב לכם כי תעשקו כי תחמוסו את יגיעי כפי נאמני ארץ ועל עצת תועי לב תופיעו אשר ישמחו במוט רגליו חלילה וישירו ויזמרו שירי גת ועקרון בנפול הילל בן שחר חולש על מזמת לבם ונלחם במ מלחמת ה' הטוב לכם להמשיל עליכם ועל בניכם את הספרות הפרוצה לדבר ולכתוב ככל העולה על רוחה ומלאות את כל חלל עולמנו מינות ואפיקורסית דעות נפסדות שחוק ולענ על תית ויראי ה' ואין פוצה פה ומצפצף, אין גוער במ ואין שם רסן בפיהם? ומה תעשו ליום פקודה בבוא ה' לשפוט זקני עמו ושריו כי אתם בערתם הכרם גזלת המחזיק בבתיכם? ולא די כי אינכם חוששים לטובתו להרבות קוראיו וחותמיו, אשר לא כבד לעשות כן לו אך הרגשה קלה ועדינה תמצא בלב עמנו כי גם אתם העומדים ומחזיקים בביתנו זה שנים רבות תתנהגו בו במדת עקמניות עקשות לב וצרת עין בעצרכם כיה שנה ושנתיים. אחים יקרים! תוסו נא וחמלו, ואל תחבלו את מעשה ידי בונינו זקנינו באמת. זכרו את צדקת מיסרי העלה מחזיה, ואת תמימות רוח מיסר הקול מחזיה. ודעו והאמינו כי הם היו פקחי עין ולב יותר ממנו ומחשבתם היתה בטח לשם שמים. תמכו איפא את ידי ההולכים בעקבותיהם, השיבו לנו איש איש כיה העשוק תחת ידו. דברו גם

והמדות מאשר ידעו כי יש "למחזיקי הדת" עין רואה ואזן שומעת להעמידם על עמוד הקלון ולקרוע המסוה מעל פניהם.

ה' קול-ומחזיקי הדת' הגדו הארגון של כל שלומי אמוני ישראל מקצה תבל עד קצהו. אם איזה חרד לדבר ד' ישא את נפשו להודיע או לשאול ולדרוש דבר דתי יפנה אל מחזהו והוא יביא בעליו את דבר המבוקש אל כל קהל הקודש אשר נאמנה את אל רוחו. מחזהו הגדו חוש המאחד כאחד את כל בני ישראל אשר ירוץ ידו לד' לעמו ולתורתו התמימה.

חמש תועלויות האלה היו מטרת מביע הזה. והוא מלא את תפקידו באופן מאד נעלה.

הרבנים הגאונים זכ"ל כל עוד חי' ויתחלכו אתנו עלי אדמות לבשו גיל בראותם כי הושיבו את בני ישראל, הילדים הרבים, בצל סוכת מחזה'ד לבל יעבירו הסופרים העברים באש למולך ההשכלה. ובאמת כאשר נמוד בקו המשווה את הלכות הסוכה והליכות המביע מחזה'ד נראה כי לעבר אחד יסבו בהליכותיהן: "סוכה שהיא גבוה למעלה מעשרים אמה פסולה"; מאמר כעין "חידת עולם" אשר מלין לצד עלאה ימלל. למחזה'ד פסול: "למטה מעשרה מפתים פסולה"; ספורי אהבים ושירי עגבים אשר יעירו ויעוררו בהאדם את רוח הבהמה שבו היורד למטה. למחזה'ד פסולים: "שאין לה שלושה דפנות פסולה"; מאמר אשר הפרוץ בו מרובה על העומד בשלושה הדפנות מקרא. משנה, גמרא. למחזה'ד פסול: "סככה במחומר לקרקע אסור"; לאומיות הישראלית המחוברת לקרקע, לא להדת. למחזה'ד אסורה: "בסכך שריחו נודף אסור"; מאמר שריחו נודף מעובריינית למחזה'ד אסור: "בסכך המקבל טומאה אסור"; מאמר אשר איננה על פי התורה שאינה מקבלת טומאה למחזה'ד אסור: "סוכה שחמתה מרובה מצלתה פסולה"; מאמר שחמתו מרובה מצלתה דמוימנותא למחזה'ד פסול.

מאשר מעל הלכות הסוכה יראו וגשקפו עקבות מחזה'ד לכן מהראוי ומצוה רבה היא להעלות זכרוננו לפניכם בהסוכה עת תשובו לחוג ולשמות איש איש עם שכנו הקרוב אליו מביתו. שלומי אמוני ישראל! שימו על לבכם כי רובם מהרבנים הגאונים והצדיקים שיסדוהו זכ"ל כבר שבקו לן חיים ומביע זה נשאר יתום בלי עוזר וסומך. מוציאו לאור ומעריכו רובצים תחת משאם עבודת הקודש עד כי נלאו נשוא. אם אתם זרע ברך ד'! לא תריצו ידכם לו במשענת כסף חתימה אם אתם לא תשתדלו כל אחד ואחד אצל רעו ועמיתו אצל שכנו וקרובו אצל בן גילו ובר מפלגתו כי יתן ידו למחזה'ד, לא רק לקראו לבר, כי אם גם לחתום עליו ולשלם כ"ח או מי יודע! אם יקום ויתהלך בחוף לימים הבאים, אם גם בשנת תרס"ב תסרי"ג החתימה להביא את המחיר או מי יודע אם מחזה'ד יוכל עמוד. מדוע לא תזכרו ולא תתבוננו כי למחזה'ד אין אנענטים צירים ומשולחים לרכוש לו נפשות, אין לו סופרים בלשון מדברת גדולות ולא קוראים חנפים לעשות לו רעקלאמים ולמשוך אליו כבירים בקסם על שפתם כאשר אל מביע אחרים. מביע זה היא הצוצרה למפלגה תמימה מתונה וענוה שאיננה כפנדוקית לפתות בפיה אנשים הזרים לרוחה. ואם גם אתם בני גילנו ואנשי שלומנו לא תשתדלו להרחיב צעדי מביע זה בעזר בני בריתנו, בעזר החרדים על דבר ד' מי יעמוד בספרץ לפני מביע אשר דגלו הוא החזקת הדת? לוא תדעו אתם כמנו נחוצות מביע זה בחורנו לוא תבינו לרע האורב היושב אתכם בחדר שפה הקדושה כי אז הולתם זהב מכיס לכונן אותו ולסעדו עד אשר יוכל לצאת לפחות פעמים בשבוע. עליכם רבני ישראל בבית ומחוץ — במדינה ומחוצה לה — החובה והמצוה לצאת בעקבי הרבנים שיסדוהו מטעמים שונים, אי משום כבודם, בי משום כבוד הדת. ג' למען טובתכם. ד' בחיוב גמול. אם תאבו להודיע כי בזה או בזה יש חשש איסור מי הוא החצוצרה שלכם? אם תוציא לאור איזה ספר בדבר ד' זו הלכה מי הוא המודיע את מיבו בעולם? מחזה'ד, ומדוע תפקדו את שכרו? למה לא תעלו על לבכם המהור מהיכן ירק זה ח' המן הגון המן היקב? המן הנערים המשלמים מסיבם כספם להדפיס דברי הבאי ובערית או כזבים לופים בשמלת מעשים אשר אינם תוכם כברים כאשר מתוארים הגמ' על העלה? המן המפלגה הציונית המשלמת שכר טוב לכל הצירים הסופרים הדרשנים והמעריכים אשר

היה מהם הרעיון. זכרנו את הדגה אשר נאכל. במצרים חגם הכשר לבא אל הארץ אשר חיי נשמות אוירה. הצבא של חוק הסוכה וזמן מצותה הנמו ידים מוכיחות כי תכונת סוכה זו שאנו יושבים בה היום נושאת בד בבד את תכונת סכות המדבר. כי במעוף עין ראשון יראה כל איש הפלא, הן הסוכה הוא מאשר בסכות הושיב ה' את ישראל במדבר בצאתם ממצרים שלא יזיקם חום השמש הלוהט שם ואם כן היה צריך חוק הסוכה לחול בעצם הקיץ ולמה אחרו פעמי מרכבת חוק זה עד ימי הגשמים? אמנם בימי הקיץ עת השמש היא כאש צרבת לא היה נרגש ונראה כי היציאה מהבית להסוכה הוא מטעם חוק התורה ומאשר באמת המצות לאו להנות נתנו, כי אם הנאת המצוה מחויבת להיות המצוה עצמה לכן קבע נותן התורה את תחום חוק הסוכה בצאת השנה עת העם כבר אסף את יבול השדה הגרנה והוא שב ממלאכתו בחוץ הביתה אז נטל עליו החוק לצאת מביתו דירה הקבועית אל הסוכה דירת ארעי בימים שאין בהם חפץ לצל סוכה שצלתה מרובה מחמתה, למען תזכיר את עם ישראל בתכונתה וזמנה להתעתד ולהצטייד לדרך גאולתו, ותסול לפניו המסלה כי עלה יעלה הרמתה כי שם ביתו.

תכונת הסוכה חותם תכניתה ותעודתה מרחפת על פני מביע "קול ומחזיקי הדת" אינכה ובמה? השכלה הבערלינית השכלה זו המכשילה רבים בתוכה והמחטיאה יותר הרבה מירבעם בן נבט מוצאה מקדם ונובעת מבאר חפרוה בני חם. גפן סדום זה הסיע הערב רב ממצרים וישע אשכוליתיה המרורות על תלמי ישראל בענבי רוש השאלה "היש ד' בקרבנו אם אין" שאלה זו עם כל תוצאותיה התגלגלה תחת שואת ההשכלה לכל דור ודור, ופעם בפעם בפנים אחרת ובלבוש חדש. אולם תמיד לומה היא בשמלת עבר ובגדר ישראלי, והרב המינות מתחת למדי השכלה זו אשר תשכל את כל הקרוב אליה. השכלה זו החלה להתחקות אחרי מעשה הגוים להוציא בבערלין עלים לטרפה לתקופות, אחרי כן להדשים, לשבועות זלימים, בהעלים לטרפה אלה היה די כח למרוף זרוע אף קרקד נערי ישראל שמהם תצא תורה, וירבו כבין הציר ספריהם ומכתבי עתיהם בכל הארצות ובכל המדינות, ויפרח כרוש מספח ספחת מינות וכחש על תלמי לבות התנוקת של בית רבן אשר לא טעמו טעם חטא טרם הציצו בספרי כחשים עגבים ואהבים האלה שהפיצו זרע מרעים אלה בלשון הקודש אשר חללה, כאשר רבני ישראל וגאוני זמנינו עם צדיקי דורנו ראו את השערורה והנבלה שנעשתה בישראל, כי ברשת לוית חן שפה הקדושה ימשכו הסופרים הכופרים את הבחורים ויעשו לנאורים לנעור כפיהם מתמוך כל קודש, עמדו על הקלקלה והתקלה לתקנה, מעט מה כפי האפשר, בדרך התורה, נשען על מאמר הכז"ל כל מה שאסרה לנו רחמנא שרא לנו כותי ואין איסור בתורה שאין דוגמתו במעם גם היתר. סמוך על זה יסדו לנו מביע "מחזיקי הדת" אשר תעודתו היא להסיע את בני ישראל מים הספרות אשר סוף המינות חבוש לראשו אל נוה הצדק נות בית ישראל היא התורה הדת והאמונה.

הרבנים הגאונים והצדיקים ז"ל לא החטיאו המטרה אשר הציבו להם ביסוד מביע קול ומחזה'ד כי רבות פעל להיהדות מאז הוסדו זה כ"ד שנה:

(א) בחורי ישראל אשר זה כל פרי קריאתם במביע עברי ללמוד השפה ולהתרגל לכתוב עברית מצאו במחזיקי הדת כר נרחב ליריעת הלשון;

(ב) אלה אשר לקריאת חדשות צמאה נפשם ושפה זרה רחוקה מהם ויד ההברה כבדה עליהם לקרוא את מביע העברים המלאים מסך רעל, וכאשר מצאו מביע כשר לא קראו מביע בלתי מהור, כי לא שביק התירא בו;

(ג) אם ה... עזי נפש העזו להעלות נרה בכתבי פלסטריות נגד רוח ישראל סבא אז מחזיקי הדת יורה פרש על פניהם והשיב חרפתם אל חיקם;

(ד) הרבה מהסופרים השיב מעון ואם לא מדעותיהם כי אין אדם שליט ברוח רע ואפקורם ישראל כשיכ דפקר מפי, על כל פנים טמעים בפועל כי הרבה מהם כבשו נבואתם, משאוחיהם השוא

רבנן במסבנו נדרו יתן ריהו הרע. והבטחון על הבטחת הנבואה כי לא תשתכח התורה אנא הודיעונו האם בדבר לחמכם וכל צרכיכם הגשמיים כמו כן אתם סומכים על הבטחת הנבואה. ודורשי ד' לא יחסרו כל טוב? לא! אדרבה תמיד הפתגם על פיכם. ובכתיב בבל אשר תעשה כתיב וכי הברכה לא תבא בכלי ריק כמו כן בצרכיכם המוסריים עליכם החובה לפעול ולעשות עד מקום שידכם מגעת להרחיב צעדי התורה האמונה והדת. ואם תחשבו כי מכ"ע זה הועיל יועיל להפך יקר הזה על השערה וגם אם עזר זה לכם מוטל בספק אם רק האפשר נכון לפניכם גם אז החובה תכבד עליכם אכפה כי תאמצו כח לשחרר מבחכם בערו לבל יפול בנופלים.

התקוה תשעשענו כי בימי השמחה תשתדלו לשמח גם את נפש מכ"ע מחזירי ובהומים שאסור בהם לדבר דבר ומעשות הפצים חומרים תעשו דבר לטובת דבר מוסרי להחזיק כן תורן מכ"ע שדעת ישראל סבא נודה הימנו. ונברך את כל אנשי שלומנו וכל בני עמנו כי השמחה תפרש כנפיה עליכם כלכם בימי השמחה ולשנה הבאה נשב בסוכת דוד הנופלת אשר תקימה יד אל עושה פלא בנסים ובנפלאות כימי צאתנו מארץ מצרים.

רישא ב' לסדר ד' ברד ינחנו תרס"ב

מ"י בן יק"ה

הגולים לאמריקא.

זה מקרוב הודיע עתון יהודי בנעוויארק מספר הנודדים בכלל אשר באו על אדמת הארץ החדשה ועל פי רשימה מקימת ממקום הגבוה מיום 1 נאוועמבער 1800 עד סוף אקטאבער 1900. לפי החשבון ההוא עלה מספר הנודדים הכללי בשתי השנים מן 337000 על 515000 במדה הזאת התרבו גם הנודדים מאחינו מן 11.9 למאה על 12.2 למאה. בשנת 1898|9 עלו על הניבשה ערך 37 אלפים. ובשנה האחרונה 63 אלפים בששק ועשרים אלפים יותר ובפרטם אנחנו יוצאים את מצב אחינו למקומות מושבותם. רוסיא עומדת בראש משם יצאו 90.787 נפש אדם ונפלים ללאומייתם: 1165 יונים ארשאדק. 12,515 בני פינלאנד; 5340 אשכנזים 2,787 פולאנים. 1895 בני שקאנדינאווען וכו' ולעומתם 37011 יהודים. דעת לנכון נקל כי כה הודע מצב אחינו ברוסיא עד שמרבים העם לצאת את הארץ. וכן נוכל לדעת כי האנשים שהתאחו בנעוויארק מכבר יצאו כה ידיהם להביא את משפחתם אליהם. והנודדים האלה חולכים ונוסעים זה שנים אחדות מעט מעט על כן מחויבים אנחנו לשפוט כי רב מהם מרבים אחינו לצאת מפלגי הרעבון. מהערסאן ובסאראביא. לאלפים; ואולם עוד רב מזה לפי ערך ירב לעינינו מספר הנודדים מאסטריוך - אונגארן עד כי לא נשנה בשפטנו אם נחליט כי מלחמת האצילים והכמרים האכזרים נגר מחית אחינו וכלכלתם. וממשלת הרשעה של האנטיסמטים בווען הבירה ובארץ ביהמין תכריח את רבים מהיהודים לבחור להם באחת משתי דרכים. אם לחיות במצור ובמצוק בארץ אחוזתם. או לברוח אל אחת מארצות המקלט. מספר יוצאי אסטריוך אונגארן במשך שנה האחרונה עלה 113,817 ובתוכם אתה מוצא 16,290 יהודים מרביתם, כמובן מארץ גאליציא.

אך רב הערך הוא מספר נודדי אחינו מרומאניא. משם נדרו הלכו בכלל יהודים ורומאנים. 6459 נפש. מהם רק 270 רומאנים ויהודים 6183 נפש: המספר הגדול הזה מגלה לנו ברור כשמש כי צרת היהודים באה עד הנפש. ושבת הרשע ירדפם בזעם אף לצאת אל אשר תשאם הרוח. רדיפות העם מעבר מזה. ורוחק השעה ולחץ הכלכלה מזה נותנים מטה גולה ביד אחינו. עפ"י רשימה מקימת יצאו מרומאניא בשנת 1900 במיה תשעה אלפים יהודים יותר משני חלקי שליש מצאו מנוח לקף רגלם באמריקא. ערך אלף וחמש מאות איש גלו לאנאטאליען. והנשארים נתפזרו באירופא ואזיא אפריקא ואויסטרליען.

פקידי אמעריקא המפקחים על תנועת הנודדים אומרים עתה לאמר: היהודים הרומאנים הנודדים הנה כעת ואשר כבר התישבו פה יוכלו לקוות כי ימצאו פה הית ידם כי הם בעלי עבודה וכשרון.

יעשו לה נפשות? אתם הרבנים מדוע לא תעלו על לבכם. למי מחזירי עמל הלא בעבורכם ולנו. כי מהחזקת הדת פרינו נמצא ובהחזקת הדת כבודנו חדש עמנו. הלא דבר זה לאט עמכם? אמת הוא כי לא לזה נוסד וכי לא מובתכם היא תכלית עבודתו הכבודה בעצם וראשונה אבל הלא תורו כי מובתכם כשחר נכון מוצאה בעקבות הרמת קרן הדת והחזקתה. ומדוע לא תשלמו לו גמול טובתו עליכם? התצאו ידי חובת וחי אחיך עמך אם את מובת העלה תקבלו ופעולתו תלין אתכם? את הצטדקותכם כי גם לכם אין כסף תועפות ואיזה מכס גם לחמכם תאכלו במסכנות. ידעתי. אולם הצטדקות זו כענן כלה הוא אם כל זה פרי מבוקש של המ"ל מכס ב' קראנען לרבע שנה האם הוא בצע לפי ערך טובו ותועלתו ונחוצותו לכם ובעבורכם? ולבר מזה אם יש נמו רבנים כאלה שגם ב' כתרים הפסד מרובה הוא להם הן נטל עליכם להשתדל בעבור עמדתו אצל בני עדתכם וזה יהי גמולו. כי גדול המעשה יותר מן העושה.

אתם ראשי הקהל וראשי כל חבורה וחבורה הנמצאת בעמנו. הן נדע כי הרוב מנין ורוב בנין מכס אלופי יהודה הנכם תמימי דעות את התורה והתעודה את האמונה נאמנה רוחכם ועם אל וישראל סבא עודכם חודה. ומדוע לא תפתחו את ידכם להעניק את מכ"ע עברי היחודי אשר לא יפנה אל רהבים ושטי כזבים של מכ"ע האחרים הנושאים פנים לעוברינים ומינים. הדת עולם ורוי עולם להעריך לבני הנעורים? הן נדע כי חפצכם הוא אשר בניכם לא יתגאלו בפת בג ההשכלה הרמיה אשר כל דורשיה יאשמו וכל באיה יקדיחו את תבשילם. ואם לא ברבים. בביתם במקום אין רואם. ובכל זאת חפצכם הוא כי צאן קדשים אלה יקראו מכ"ע למען יתרגלו בקריאה וכתובת עברית ולמען ידעו איזה חדשות מחוץ לד' אמותיהם של הלכה. חפצכם שנים השונים ומתנגדים האלה למלא נחוץ לכם מכ"ע. מחזיקי הדת וכמעט בניכם כלמו נזקקים לו ולמה תעלימו עין לקיומו וקיומו לפתוח לו את יד נדיבה ולב מתנה לשלוח כסף חתימה? יודע אני כי בניכם אלה התמימים עם ד' ועמו קוראים מכ"ע זה. האחד בבית האב"ד. השני בבית מורה השלישי אצל פלוני אלמוני. באופן זה אמנם מקבלים אתם את השפעתו הנם. היתכן? למה תעשקו את שכרו אם גם בלתי עושק מחלמי? (אינדיקט). נקוה כי שארית ראשי ישראל לא יעשו עולה ולא יקפחו את שכר מכ"ע זה הדרוש לחפצכם מאד לא אך למען בניכם כי אם גם למען העדה או החבורה אשר אתם עומדים בראשה.

אתם נגיד עמנו בעלי בתים הישרים בלבותם! מדוע לא תעשו כהמתקנים שבאומות העולם אשר כלמו יחזיקו את מכה"ע שהוא לפי רוחם? אם תבקשו רב אב"ד. שר"ב. ש"צ. מלמד ומורה. השבת אבדה מנתיב הברזל. אז ידוע תדעו כי לכל אלה במכ"ע מחזיקי הדת מקומם ומאין יקח המר"ל את הוצאותיו? נוצר תאנה יאכל פריה" זה חזק ומשפט כל עם ועם ומ"ל מחזירי יסוד כרם ד' צבאות בלי אכילה פרי בעולם הזה אבל עכ"פ עליכם החובה להשיב לו את הודע אשר יודע כרם זה. למען לא יושבת בתה. אתם נגיד עמנו מה היא? כתרים לשנה לפי ערך הצטרפותכם? האין זה צדקה ויושר לפזר סכום קטן כזה למען החזק מכ"ע עברי דתי אשר סופריו צופים הנמו לעם ישראל להורותו את הדרך יחלק האור. קרן אחד. אור ישראל אור מאיר. וקרן אחד אור מתעה המסמא את עיני העלות הרבות צאן הקדשים?

אתם החרדים החסידים! איך הבט אל עמל תוכלו כי מכ"ע זה הנוסד משעם רבנים צדיקים וגאונים וצ"ל יתהלך כצל וכמעט ימערז קרסוליו תחתיו? למה לא תחושו עוד לו מקרוב ומרחוק? אל תחשבו בלבכם. אני וביתי נעבור את ד' ומה לנו לכלל ישראל? נוכל לסמוך על הבטחת הנבואה כי התורה לא תשתכח הריש מישראל וכי עם ישראל בירה יכון עולם. אל תחשבו כזאת כי מחשבה כזו היא מעשה שטן ויצר הרע. בדור זה אשר כל פנות עולם נקרבו ועל ידי נתיבי חושך ברזל רותקו. חזון הרפס גפרין בארץ יתר מהמדה הדרושה להפך חיי שלוחה. כל הגה כל שיה וכל מלה יעופו מהרה ויריצו עד קצוי תבל. בדור זה אין אחד אשר יוכל לאמר. אני וביתי נעבור את ד' גם בלי עזר וזלתי ממחזיקי הדת. כדבר באופל יחלק קרב ההשכלה ועד שהמלך נטאן מלכי

השלום ומנוחת לב הבורחים, שלום החברה והאמינות אשר בכה איש כדולעד להפריעו בתחבולות און וקסם מרמה ונכלים אשר בידו והנה אם כי מאהבת עצמו עשה נשיא הרעפובליק בדחורו את הצעת שונאי ישראל, נאוו לו תהלה ויקר כי הראה אמן רוח נגד שונאינו ולא נתן להם מזמת לבם, את הדבר הזה נזל לחשוב כהרב שנונה בלבם.

(פעטערבורג) הממשלה יעצה בימים האלה לגרוא חקים חדשים בעניי דת ודין אשר בהם שני סעיפים הנוגעים ביחוד בבבית עינם של אחינו בני ישראל. הסעיף 397 אומר כי מעתה לא יוכלו להיות היהודים מכהנים משרת עורכי דין רק עשרה למאה בכל פלך, והסעיף 403 גוזר ומחליט כי אין ליהודי להבחר בתור יושב ראש בלשכת עורכי הדין אף לא בתור ממלא מקום היושב ראש. מקור ההחלטה הוא בפתגם השגור כפי השונא ישראל פאביעדנאשאוו וכל שמעו, כי אך בנפש העורך דין הרוסיא נמצאת התכונה הישרה לעבוד באמונה לטובת משפט אמת וצדק להוציא דין לאמתו אשר ישען עליו לב מבקשי משפט, והיהודים אינם נאמנים להרוסים כי יעשו משפט צדק לעם נכרי, וגם יפחדו כי בהתרבות היהודים ימצא הרוב בלשכת העורכי דין סבני היהודים, והרוסים יגלו ברוב, שני הסעיפים האלה אמנם היו למורת רוח לשכת העורכי, ומבלי הזות כף המשקל ימין או שמאל ובלי נשיאת פני הרוסים החליפה הלשכה בחוברת אשר ערכה כעת לפני הממשלה כי הנסיון משלשים השנה אשר נוסדה לשכת עורכי דין ברוסיא הורה אותם כי לא נופלים המת עורכי דין היהודים כמדותיהם ואהבתם את המשפט מכל בני הרוסים ולראיה לדבר מראים המה את מספר העורכי דין אשר נאשמו בעון ומעל כי רבים הנאשמים הרוסים על היהודים, וביתר הרברים מוכיחה המחבר הנ"ל כי שני הסעיפים ההם אינם אלא חרפה ללשכת העורכי, ושואלת את פי הממשלה את השאלה: אם תמצא הלשכה את לב אחד עורכי דין מבני ישראל נאמן להם ונשענים עליו באמת כי לא יעות משפט ושפט בלי משא פנים ויבחרו בו להיות יושב בראש על פי חכמתו ודעתו הרחבה מה לה להממשלה ולעניי הלשכה? מה ממנה יהלך אם יהודי הוא או רוסי, הן כל חבריו בוחנים את לבבו, והממשלה מה כח כי תתערב בדבר, ואם אולי תחשוב הממשלה למשפט כי כבוד לארץ ברוסיא שילבש איש יהודי לבוש כהנה רמה ונכבדה הזאת לשבת בראש העורכי דין, אדרבא חרפה היא לרוסיא כי תחסום את הדרך בעד היהודים היותר דת ודין ואשר שאר רוח להם בכשרונם הטוב, לכל ינחלו כבוד עקב יגיעם ועבודתם בחכמה וכשרון המעשה, כדברים האלה ערכה הלשכה לפני הממשלה, אם לא תבז לשכל מליה מי יודע.

כזאת וכזאת תעשה הממשלה בכל צעדיה לשלול את משפט היהודים ואת השכלתם הרחבה ונסבה למעלה ולהרחיב את ההשכלה בין העם הרוסי, כגודע נתקבלו תלמידים יהודים בבתי ספר הגבוהים, גימנאזיות, ורעאל, ומעניין מחמשה עד עשרה למאה, ושר ההשכלה החדש וואנאווסקי בא והצעתו עמו להקטין האיפה שיהיו רק שנים עד שלשה למאה תלמידים יהודים בבתי אולפנא אלה, השמיעה הזאת היתה כמחם בבשר אחינו היהודים הנאורים יושבי ארצות רוסיא וישמעו קול תלונה חרישית, ותכחיש הממשלה את השמיעה מעקרה לאמור: כי אך קלושה היא מן האויר וסופה להתבטל במרם לדת החוק, ובכל זאת מרבה שר ההשכלה לצוות ספקי בהים אלה לכל יקבלו תלמידים לתוכם רק אם הספסלים ריקים המה מיושבים, והפקידים מוסיפים חומרות על חומרות, ואחינו היהודים רואים ומרגשים כי רחוקה תקותם מהם לחנך את בניהם על ברכי השכלה כפי משאלת לבם, ומתיעצים ליסד להם בתי ספר הגבוהים על חשבון קהלות ישראל התנועה הזאת מתרגשת ביותר בערים הגדולות ווארשא ווילנא וויעליסעוועטגראד ועוד נאלה רבות, גם שם הם עושים החשבון בלי דעת הבעלים, ביעליסעוועטגראד כבר נגמרו בתים וגימנאזיות מאוצר העדה ונדבת יחידים, ובנאום לפתחם והנה קול הממשלה קורא אליהם: אין ליהודים הצדקה ליסד להם בתים על דעת עצמם, שאלה היא אשר לא במזדה תפתר.

הישראל

רב למרות כל דבות מנדיהם אשר עזבו אותם מעוצר רעה ומיגון. זמדי הציגם כף רגלם על אדמת אמעריקא כבר נראו בהם אותות נאמנים כי מוכשרים המה לדאוג בעד להמם בכחם ותבונתם, ואחינו יושבי אמעריקא לא יבישו עליהם בעין רעה כמו נספחו עליהם להצר רגליהם ולקפח פרנסתם.

ואמנם אין לכחד דבר אמת כי בהשקפת אחינו בני אמעריקא על התרבות הנורדים בארץ נפלגו הדעות, ולעומת המדברים טובות ישנם גם מתאוננים עליהם, באחת כי הנורדים כל עוד שמתרבים כן עיני הממשלה נטויות על תנועת הביאה להגבילה בגזרות נגד הפייפרס העניים, ושנית כי תרפינה ידי החברות הטובות וכן אין להן למלאות חובתן נגד כל תדרושים חסד, וכן תחלש נדבת המתנדבים היהודים וסוף כי נבל יבולו, אי לזאת תרבה שמחת יושבי אמעריקא אם תשקט התנועה השטפית מעט.

אחרי רוסיא, אסטרייך-אונג, ורומאניען אשר מספר נורדיהן 59584 שהם תשעה חלקי עשירות, חלק ארצות אחרות אך מעט הוא, למשל: מאשכנז באו עם 18,607 רק 3.7 יהודים וגם היה כמעט כלם מחלקי פולין שנאשכנז; מאיטאליא בין מאה אלף נורדים בכלל באו רק שני יהודים, סמן טוב הוא כי אחינו נהנים מזיו שווי הזכויות ואין דבר יאנסם לעזוב את ארצם, כמאמר: שכון ארץ ורעה אמונה, מארצות בריטאניא בתוך 48,237 באו 133 יהודים; מצרפת בין 1739 נורדים בכלל באו שבעה עשר יהודים; מבעלגיען (11:6) ארבעה יהודים, מהאללאנד (735) שני יהודים; מתוגרמה האיירופית והאזיאטית 4247 בתוכם 141 יהודים.

אי"צ.

(פאריז) ארץ צרפת זרקה מעליה בגדיה החמודות ומכניה פניה לקבל פני אזהבה בעל בריתה הנאמן קיסר רוסיא אשר בא בשערי הארץ בפתחי נדיבים, כל העתונים מאריכים למענייתם במאמרים ראשים גדולים ורחבים ומרחיבים פיהם תהלות האגודה הנפולה הזאת כי ברכה בה לקיום שלום איירופא, ובתוך שאון השמחה ורעש השכרון אשר מלאו העתונים בכל מיני תבלין של חוקה ונשיאות פנים, הנה קמו הלאומיים והאנטיסמטים להשתמש בראיון הנכבד הזה לענינם להניע את לב הממשלה לעשות דבר אשר הוא למורת רוח הרעפובליקאנים וכל אוהבי החפש, ובראש כלם היהודים הצרפתים, אשר בשח לא יחרישו נגד ההצעה הזאת, העתון "פיגארא" המלבב את שונאי ישראל מימי משפט דרייפוס ואילך, הפיץ מכתב בקשה לנשיא הרעפובליק לובע אשר בו ידרשו מאת הנשיא לסלוח לחטאת שני האנשים אשר הרחיבו והעמיקו את משפט דרייפוס בזוף וכזב, הם דארולעדע והאנכער, שנתחבו חובת גלות בחטאתם, להשיב את נדחם לצרפת לכבוד שמתה קבלת פני האורה הקיסר רוסיא, באמרו כי לא תוכל היות שמחת צרפת שמחה שלמה כל זמן ששני האנשים הנכבדים הפאטריאטים האמתים מתנודדים בארץ לא להם, הם היו הראשונים אשר דרשו את חברית הכרותה עם רוסיא וגם עזרו הרבה לתמכה ולסעדה ואיך יבישו האומללים בשמחת פעל כפיהם מרחוק והם לא יוכלו לקחת בה חלק ונחלה בתוך אחיהם? כזאת הדברים האלה מתוך הפיגארא מיד שמחו כל העתונים האנטיסמטים על המציאה הזאת ועזרו על יד הפיגארא להמיל חובה על הממשלה לעשות חסד וחגינה לשני האנשים אשר עמדו לשמן לימין דרייפוס, ואשר כל הזופים והרמיה מידם היו לו עשתה הממשלה את בקשת האנטיסמטים הזאת כי עתה כקוף מכאיב בעיני היהודים הצרפתים, אחינו היהודים העשירים בשמעים זאת אחוזתם רעדה אך לא יכלו להשמיע קולם נגד עדת חנפים אשר קבר פתוח גרונם וחרב פיפיות לשונם, ולו השמיע אחד עתוני חרשי שלומנו מלה אחת כי רע הוא בעיני היהודים, כי עתה בלי כל ספק התאזרו אמן וחיל לבצע מחשבות לבם למרות רוח היהודים, לכן הציבו אשר החשו כל העתונים הליברלים והדוכרים שלום לעמנו, מדבר דבר משוב ועד רע, ויבטחו על הממשלה כי תדע בושת הכלם לבלתי השב את התמאים האלה בנפשותם אשר הציפו על צרפת חרפה נצחת בעצמת שקריהם ופחזותם, אל הארץ היושבת בשלום ושלחה מאז קאה מקרבה את שני שעירי החמאת, וגם הממשלה כן יודעת כי לרגלי ימי הבחירה ללשכת המחוקקים, הקוברים לבוא עליה להחזיק במעוז

חשבוננו של עולם.

במב"ע הפרטי קאסמאפאלימאן מביע אחד הסופרים את דאגתו כי אם בערך אשר בו גדל מספר תושבי חלד עד כה יוסיף ויגדל בימים הבאים, יבא יום וישתלם העולם ולא יהיה עוד מקום בו לאורחים חדשים, וקרוב היום ההוא לפי חשבוננו — בעוד מאתיים ותשע וארבעים שנה.

היסודות לחשבוננו של עולם הזה, הם מנייה וגמורה כי אין הישוב יכול להתקיים ביותר מאלף תושבים לכל מל מרובעת; הסך הזה הוא היותר גדול שיוכל להתקיים; ובהיות שטח הארץ הראוי לישוב עולה לשנים וחמשים מיליאן מל מרובעות, אין איפוא מקום בה ליותר משנים וחמשים מיליאן תושבים והוא חשב ומצא כי בשנת 2250 יעלה מספר תושבי חלד לשנים וחמשים מיליאן, וישלם מספר אלף תושבים לכל מל מרובעת, וישתלם העולם.

חשבוננו הוא כך:

מספר השנים	מספר התושבים	לכל מל
1900	1600	מיליאן 16
2000	4323	" 83
2100	11706	" 225
2200	31662	" 609
2050	52073	" 1001

אז כבר יהיו בעולם לפי חשבוננו שלשה ושבעים מיליאן נפשות יותר מאשר יוכל הישוב לקיים, והדורות הבאים מה יהא עליהם?

בדברי חז"ל, שית אלפי שני הוי עלמא וחד חרובי יש אולי פתרון לשאלה הזאת אם בדרך כלל יש מקום לה; שית אלפי שני לבריאית עולם תכלינה בשנת 2240 למספרם, עשר שנים לפני זמן השתלמות העולם לפי חשבוננו. (חבצלת)

דברי הימים

המקרים המדיניים אשר נקרו ויאתיו בשבוע שחלף לא רבים המה בכמותם אבל רבי הערך המה באיכותם בתוצאותיהם ואותותיהם אשר תבואנה אחריהם, ואם בעיני קוראינו לא לחדשות תחשבנה, בכל זאת מאשר הם כבירי העליליה ראויים המה להביאם לזכרון דברים, ראשיתם המפילה אימה ופחד על כל רוני ארץ הוא מות גשיא הרעפובליק מאק קינלי בבופלא, את הכדור אשר חדרו בכליותיו לא יכלו הרופאים למצאו וישאר בקרבו ויתאבק עם בכור מות שבעת ימים, וכל עמל הרופאים לא הועיל להצילו ממות. בליל 13 הזה התלקחה דלקת גוראה בכליותיו, וחגבר יד המות על גבורתו, והשמיעה בצאתה על כנפי הטעלגרף ותמלא כרגע את כל רחב תבל הלבישה את יושבי אמעריקא קדרות, כי אם אמנם לא כל לבות בני העם היו שלמים אתו בארץ החדשה אשר רבו המפלגות בה, בכל זאת הכל מודים כי לא הניח אחריו פאטריאט נאמן ובעל רצון אדיר וכביר כמותו, ומים עד ים יתאבלו על מותו ומכאב לב נשמע מכל פה: נקמה! נקמה בהאנארכיסטים! נקמת דם ורצח באגודה הנעלמה, והגבלת ההפש השורר באמעריקא יותר מאשר בכל הארצות, העם רואה ויודע כי עת לשום רסן בפי הדפוס לבל תהיינה הדעות חפשיות, ולגמול את החברות הנוסדות לשם רעיון מדיני, אם יש עוד בכח איוה ממשלה לגדור את הפרץ אשר נפרץ בחברת האדם מאז טעמו בני אדם טעם החפש והדרור, ספק גדול הוא, רצח הגשיא יועיל לכל היותר כי מעתה תתרגמה ממשלת אמעריקא להתחבר אל ממשלות איירופא להסגיר את הפושעים והמורדים אשר יברחו אליה, ביד אדוניהם, הדבר אשר מאנה אמעריקא לעשות זאת עד כה, כי עוד נתנה טקלפ בארצה לכל מעול וחוסן, גם איירופא אשר לא מצאה קורת רוח מפוליטיקא של מאק קינלי בהיות כל מחשבותיו אך לסגור את אמעריקא בפני סחר איירופא, גם פה גדול האבל באשר נפל חלל לפני בן עולה, לא עליו כונן הכדור כי על

ממשלת הארץ, הרעיון הזה כביר כחו להלך אימים על כל המפלגות הלאומיות, כי הוא נכון לקרקר קיר כל הממשלות ולרמוס סגנים כמו חומר חוצות, לערער כל היסודות אשר עליהם כוננו המדינות והעמים, בדבר הזה שוים כל לבות בני אדם וכל בעלי ההרגשה ערבים זה בזה, כבר הודענו כי חוק הוא בארץ החדשה כי ימות הגשיא ונסכה נשיאותו למשנה הנשיא (וויצע פרעזידענט) הממלא מקומו בחייו וגם במותו, ויהי ממלא מקומו השר ראסעוועלט לגשיא הראש תחת מאק קינלי, ביום 14 הזה נסע ראסעוועלט מוואשינגטאן ביפאלאה, בשמירת שוטרים ואנשי צבא ויקח משכנו בבית אשר שם גיית הגשיא הוא בית מילבורנא, אשר שם חכו עליו יועצי הממשלה ובעצם היום ההוא נשבע שבועת-אמונים, אחרי אשר יועץ המלחמה הודיע לו בעינים זולגות דמעה כי רצון שרי המחוקקים למחר בשבועתו מפני חובה מדינית, ויען לאמור: על פי רצונכם הגני ממחר להשבע שבועת קדש כי גם מטרתו כמטרת הגשיא המוטל לפנינו, לשלום לתפארת ולכבוד ארצנו האהובה, ולא אשנה דבר מכל אשר חפץ בו, וישביעו שופט העיר ביפאלאה, ויועיד את היועצים ללשנה מיוחדת וידרוש מאתם כי איש איש מהם ישאר במשמרת כהנתו לפי שעה, והם הבטיחוהו לעשות כן.

ביום 12 הזה נפגשו שני הקיסרים קיסר אשכנז עם קיסר רוסיא על יד העיר דאנציג, הפגישה הזאת הראתה עוז ידידות בין שנים הקיסרים, אך כיום תמים ישבו שניהם על האניה אשר בא קיסר ווילהעלם לקראת הקיסר ניקאלויס, וממחרת היום עלו היבשה, על החוף אכלו ביום השני את לחם הבוקר, ואחרי אכלם הלכו באניה ההיא, קיסר ווילהעלם השני לראות בחנוך הצבא על פני המים (פלאטענמאנעווער), — למטרת הפגישה הזאת רבים הקרי לב, המדינים נחלקו בה, אלה אומרים עליה כי היא תביא אחריה תמורה בשמט הפוליטיקא האירופית לרגלי הקשר שבין אשכנז לרוסיא שנתחזק כעת באהבה פנימית, אך "המיימס" השומע הכל מאחורי הפרגוד האנגלי מבטוח כי מסע הצאר לאשכנז ולצרפת דבר אין לו עם הפוליטיק הכללי ולא ישנה בה שום דבר, מלבד אשר השלום הכללי קבל בזה כחוחן וערבון חזק כי לא במהרה ינתקו חבליו, גם פרידת שני המלכים אהבה אמרה כלה, קיסר רוסיא הושיט ידו לקיסר ווילהעלם ויביע לו עוז ענג נפשו מן הכבוד והיקר אשר נעשה לו, ומכשרון צבא הים האשכנזי, ולא ימיש זכרון שני הימים האלה מלבו לנצח, עתוני אשכנז הקרובים למלכות כעתוני רוסיא שמחים במדה אהת לבשר כי הפגישה הזאת מוצאת שלום היא לכל עמי איירופא, כי כן דבר הקיסר אשכנז גם הוא בדאנציג ויאמר נגד שריו כי אות נאמן היא לארצות איירופא כי השלום המבוקש יאריך עוד שנים רבות.

ביום 14 הזה אחרי עזוב הקיסר ניקאלויס את קיסר אשכנז שם פעמיו צרפתה הוא והקיסרית ושתי בנותיו, בכל הדרך אשר הלך התמהמה שעות אחדות יום יום ויבוא ביום 18 אל עיר גבול צרפת דינקירנען אשר על ים הצפוני (נארדזעע), הרחובות היו מוארים בכל מאורי אור הנמצאים ותרני כל אניות הים האירו אור העלעקטערי נוסף על מאורי העיר ולילה כיום האיר, שם חכו שרי הפארלאמענט הצרפתי הנלוי אל הגשיא לובע, שם קבלו הצרפתים את קיסר ניקאלויס כבודם ומרים ראשם, מעוזם וקרן גאותם, בקבלת פני הקיסר ניקאלויס הביא הצאר בפיו ערובתו שלום מאת קיסר אשכנז לאמור: השלום האהוב לכלנו מביא את קיסר רוסיא צרפתה לבשר שלום בין אשכנז לצרפת, שלום כל יומם, מובן כי בכל הדרך אשר הלך הקיסר ניקאלויס עבר בין שורות בני הצבא אלף מימינו ורבה משמאלו לשמור אותו מכל פגע רע ואורב בדרך, ובכל זאת אחרי עבור מסע הקיסר על פני הגשר הנמוי לפני העיר קאמפינגע ברגע עזבו את הגשר התפוצץ חמר דינאמיט ויהרוס את הגשר ומסע הקיסר נמלט מפה יוקשים, שמיעה היא אך עוד לא האמתה, ויבא שלם לעיר הממלכה ריימס מקדך בבוקר 8, שם אכלו לחם רב, ועל הכנסות אשר הריקו הקיסר והגשיא לובע בכרכותיהם הרימו את אחדות חיל צרפת עם חיל צבא רוסיא בתור כמחן השלום האירופי כי שתיהן הממשלות אהבות את השלום בכל לב ועל דגל צבאותם חזת השלום באותות מזהבות, כן סעדו לחם הצהרים בעיר ווימרי

(פסעס) אל שונאי ישראל בארץ אונגארן נספה — כפי הודעת האללוג. י"צ גם הגר. שמעפאן קאראלי אשר הונג וזון בית אחי עולה יותר מהון כל היהודים באונגארן. ובעמדו לפני בחריו הודיע להם את הפרגמה שלו להצליח את יושבי הארץ בהצילם מן העלוקות המוצצות את דמם, וביחוד לבלתי תת ליהודי גאליציאני לבוא על ארמת אונגארן.

(פסעס) לשמחת כל נפש מודיעים מפעם כי נשיא הוועצים נתן בימים האלה פקודה מיוחדת לכל בתי פקודות המדינה לדרוש ולחקור היטב אחרי כל מי שמשתדל להפיץ את דבת "עלילת הדם" בארץ ולמסרהו ביד משפט העונשין.

(מאראש וואשרהעלי) לרגלי מסחרי אשר נחני ה' בארץ אונגארן וז"ב מצאתי את עדת בני ישראל פה שתולה בנוה ובראשם הרב המאה"ג מוה"ר מאנדלבוים ז"ל. בחדש אלול העבר קשר מטפד כבד על פטירת הרב המאה"ג אבד"ק נעמערוב, ועל הרה"ח ר' פייבש עבנער ז"ל מו"ל המחזה, וזתאר בדמעותיו את האבדה אשר אבד לעם ישראל בגאליציא במות אחד מאבירי הרוצים. ואחד נושא כלי מלחמת ה' אשר השכיל בכל לבו לעות את יקף דבר בבוקר בבוקר העיר און לשמוע בלמודים ולא הסתיר פניו מכלימות ורוק פיהם של מחרשי הרשות. בעיני לא יפלא דבר זה ידעתי את מהר לב הרבנים והוראים באונגארן, כי המכות אשר הבו מידי הנאורים למדו אותם לדעת כמה צריכים אחינו לכבד ולחקור את איש הרוח המקדיש ימיו למלחמת מצוה נגד מחרשי גדר בית ישראל פורצי החומות: אך לזאת נפלאתי נוראות: העוד לא בא העת כי תפקחנה גם עיני רבנינו ונדיבי עמנו בגאליציא לראות גם הם כי עתון כזה המקודש לכל דבר טוב ומועיל לקיום תורתנו הוא כתנאי מתנאי החיים? מדוע ירופפו עמודיו יום יום? מדוע נשמע קול כחולה תאניה ואניה מפי עורכנו היום היום? כמו אדמתו תועק ותערעך תחתיו ויחד תלמזו יבביון כי חדל גשם נדבת אחינו החותמים. ואם יקר בעיני כלל אחינו הוראים בגאליציא מבלי אובה להוציא עליהם משפט מעוקל לא אובל לאמור רק: הודה היא ותהי לחידה — איש ביתו שהי'.

(ברלין) סוף סוף נגד אי-רצון הקיסר ווילהעלם נבחר היהודי קויפמאן לשר האזרחים אף כי הקיסר לא אבה לאשר בחירתו כאשר הודענו בעתו.

(בוקרעס) כארבע ערי רומאניא התאספו אחינו לאספות להתייעץ על אדות יציאתם שפאניא וטראנסוואל, כי כנודע השמיעה ממשלת שפאניא כי נכונה היא לאסוף אליה את הנודדים הבאים למצוא מושב מאיזה ארץ ומדינה שיהיה הועדים אשר נבחרו ערכו שאלתם לממשלת שפאניא באיזה תנאים תספחם בזרועותיה.

(זופיא) עוד יזכרו קוראני כי בימי הג המצות העבר התקוממו אכרי העיר קיסמענדיל על אחינו מפני המלשינות אשר הוציאו שונאי ישראל כי היהודים גנבו נער נוצרי ויסגרוהו בביתו לקרבן מסת. פקדי העיר סגרו ממצוא את מוציא הדבה ואת המתקוממים עד כה. הדבר הזה הגיע את לב הנבחר היצאף לערוך מחאה לפני שר הפנים, ויאמר: זה העם ישראל העוזר להתפחות ארצות פוזריו נדרף בכל הארץ בעון חידה, גם קיסמענדיל בקשה להתחרות עם יתר הערים אשר רוח השנאה שפוך בהן ותמצא אנטיסמיט אחד אשר הרתיח את העיר בשמיעת שוא, והפרעפיקט עצם את עיניו מראות השערוריה מבלי נסות להתחקות על רגלי עושי השערוריה ודרוש שלש מאות כסף מאת עדת ישראל כאשר נוכחתי לדעת. כי הסירו אותו ממשרתו מפני הבושה, ועתה ארזני המיניסטר מעשיך ושתיקתך נגד נמוס העת הנאורה. — ויען המיניסטר, מתעב אנכי את השערורית שנעשו בקיסמענדיל בתרון אף וועם, ליהודים בתור אזרחים יש להם המשפט כי חקי המדינה יוגנו עליהם בצדק בידי פקדי הארץ, וגם אמנם תנן עליהם הממשלה בכל עוזה, והפרעפיקט בקיסמענדיל הראה הפעם כי איננו מוכשר לעשות משפט בארץ, אך מההשד כי בודק העלים עיניו הוא מסהר את עצמו מאד. אך בדבר שלש מאות השקל אשר יאשימו אותו כי דרש מאת עדת היהודים בשוחד, בדבר הזה תדווש ותחקור הממשלה היטב.

הכפיל הצאר את דבריו כי בחיל צבא צרפת הוא מוצא מגדל עוז ומשען חזק לעמוד השלום תקון הסדרים ואושר הכללי. העתונים הרעפובליקנים שבעים רצון מהבטחה הזאת, אך הלאומיים והמאציאליים רגשו ויתלוננו ברעם, הם בני מפלגות הפצות קרבות נגד אשכנז. אם יבא קיסר רוסיא העיר הבירה פאריז היא שאלה אשר איש לא ידע שחרה עד יום 21 הזה, ולו גם בוא יבוא שמה לא יודע הרבר לאיש וגם לא יתקבל בדרך אפיציעללי רק הכל בלהש והצנע לבת שלא תשלוט בו עין הרעה ויד מרצחת. ואמנם לא הדלו ראשי הבירה מעשות כל ההכנות כל יקר ותפארת בחצר מסלת הברזל הפאריזי ובכל הרהובות אשר יעבור בהם כמו היו בשוחים כי לא יכלים את פאריז, כל היום ההוא 20 לחי' ירד גשם אדיר וחזק בלי הרף, והעתונים מושלי משל אומרים כי הים והגשם נשבעו לערב את שמחת הקיסר בתוגה, כי בקור כל המקומות הנודעים בשם וכן ציד החיות אשר זמם הקיסר להשתעשע בהם נשארו בכזיב יחד.

באפריקא עוד סוערת המלחמה בעצם תקפה, הכרוז אשר העביר השר האנגלי קיסר שני ער אל יושבי הארץ טראנסוואל, הוסיף הרון העם עד בלי להבבות, חמש מאות משפחות אמנם הכנעו לפני חיל אנגליא, אך לעומתם בחרו עשרים אלף משפחות הבורים לעזוב את הארץ, ואשר ימשילו את אנגליא עליהם, והנה בחרו להן מושב חדש בהבל דאמראלאנד אשר לממשלת אשכנז תחשב. הממשלה האשכנזית נתן להם ארץ רחבת ידים ומקום תאנה וגפן במחיר 33 פפעינג לכל מארג, וקיששנער עשה חזקה בנכסי הנודדים ומכר את אחוזותם לצרכי אפסמ'א לחילו, אכן אם הממשלות נדרו הלבנו אנשי המלחמה עומדים על מקומם ומתנפלים על האנגלים בארץ נאטאל והקאפ כטל על הגנה, וקיששנער בעצמו מודיע לממשלתו כי המלחמה היתה עליו לטורה, והשיימס נאנחה בשברון מתנים כי הצלחת נשק הבורים עתידה רק להוסיף להם כח וגבורה להלחם בלי חמלה עד נטף דמם ודמי האנגלים האחרונים. ומחליט לאמור כי הממשלה אשר התפארה לפני שנה כי המלחמה האפריקנית תמה ונשלמה תרא ותביש היום כי עוד לא הגיע קצה ועוד מוכרחה היא לאסוף כח חדש להדוך את הבורים. — הריילי נעווס אומרת כי היום עומדת אנגליא על פתח בניסת המלחמה ולא על יציאתה, מלחמה אשר לא בפראקלאמאציות תשקוט כי אך ברעתה כי השר שאמברליין חזה לאנגליא שוא ותפל מראשית ועד אחרית ויביא קלון מכבוד על נשק אנגליא ורגלה, וכל עתוני אנגליא פה אחד להם כי קץ המלחמה קשה הוא מן המלחמה עצמה, הנצחון אשר ינצחו הבורים את האנגלים בארץ נאטאל מראה לדעת כי שרי מלחמת אנגליא הולכים השכים ואין נגה להם בערמת לב הבורים.

חדשות בישראל.

(לבוב) ללשכת המסחר נבחרו עתה שלשה יהודים, דר' ראפאפארט נשאר על כנו מקראקא, דר' קאלישר (דעמוקראט) נבחר בלבוב, ודר' לעווענשטיין (דעמוקראט) בבראדי.

(וויען). הגראף קודנאהווע הוציא לאור ספר על מהות האנטיסמיטיזם. בספרו אומר, כי בימי בחרותו היה צורר לישראל באומר ובפועל כי מלוים ברבית מישראל פשטו את עורו מעליה, אולם העיון והחקירה בשאלה זו שנו את דעותיו, הגראף שהנהו מגזע אצילים אומר: משפחתי נקיה מדם יהודים ואלמלי היו בה טפות דם של יהודים היה מתגאה בקרבת משפחה עם קרושי עליון ומלאכי מעלה שהיו על הארץ, ואם נמצאים יהודים אשר תחת להתנאות בצור מחצבתם עושים בו להם חרפה ובשת הפנים, הוא משים לאל בספרו המכיל 526 עמודים את כל פענות צורריו ואשמותיהם, הוא קורא בשם את, אזהב, ראדהלינג ואומר עליו כי איש ישר אבל משוגע.

(פסעס) העתון ייד, טאנגל, מודיע כי כיום שיק א' דראדיש העבר נלחמו שני יהודים מלחמת השנים, בעיר אפען ביריות כדורי עופרת והאחד מהם נפצע פצעים נאמנים בכתפו השמאלית, לא מפני אונאת דברים רק מפני הונאת דבר אחר...

עולם הפוך. כמרים בעלי כרסין ואנטיסמים בעלי לשון וחרב חרה באו לבית הבחירה ויתנו דעותיהם להיחודי דר. האראוויץ. והיהודים האדוקים והחסידים חוו דעתם לימין הדר. ראשטער. הדבר הזה היה נראה כעוות דין ומשפט בהשקפה הראשונה. ואולם היודע את תכונת הדר. האראוויץ ואת תכונת האדון ראשטער בעיניו לא יקשה מאומה. כי אחינו אשר עמדו מנגד ולא נתנו דעותיהם ביום הבחירה הראשונה. ראו כי הקנוניא שעשו הראשים עם האנטיסמים למכור את עמם בלי הון לא הצליחה צידה ויתקצפו ויתרנו על הנעשה בהשתדלות איזה איטאליאנים שרצו להתעשר מפסולת הבחירה. על כן הרימו נס האמת ויצאו בלי מורך לב לבחור באיש נראשטער אשר הראה אותות אהבת אדם בלי הבדל דת פעמים רבות וימסור עתותיו להגן בעד עשוקים הנם.

(קאָלאָמאָעא.) ביום 25 אויגוסט יצא צבא הפרשים לערוך קרב - מדומה (מאנעווער) בדרך עמד נער יהודי וסל לחם בירו למכירה. ויגש אליו המנהל את המחנה ויבקש כי יתן לו לחם בהקפה. הנער הצטרך כי בעליו לא נתנו לו רשות לתת בהקפה. ויחר אף הפקיד הקטן ויתן אות - הקהל לאנשי הצבא. אנשי הצבא העירוהו כי אינו רשאי להרעיש את אנשי הצבא באות הקהל במקום זה. אבל הוא לא שמע לתוכחתם. ויקהל את אנשי הצבא. ועל פי מצותו עשו אל השלל ויבזו את הסל. הנער בנה ויתחנן כי כל משכרתו לשבוע 1,25 זהוב. ועליו לפרנס אם חולה. אבל המנהל האכזר לא שעה אל דמעותיו ויבזו מכה רבה. הנער פנה אל מפקד המחנה ויגורש מפניו בהרפה. וגם מאת ראש שר המטות יצא בבשת פנים. המקרה עורר התרגשות גדולה בעיר. וגם העתונים הצוררים דורשים להעניש את שומר הסדר המפיר חק.

(אונגוואר) הצר הצורר עדוארט עגאן אשר נהמן בעתו גדלו המיניסטער וילבישוהו במשמרת גבוה מאד בתור קאמיסער על פלכי אונגארן אחדים שלח יד בנפשו ע"י כדור עופרת ביום 20. ואם אמנם לא מת כרגע אך הרופאים הבטיחו כי חיה לא יחיה עוד. האיש הזה אשר מלאה הממשלה את ידו לעשות כל אשר ביכלתו לטובת הרוטאנים יושבי פלכי בערעג ומארמרש הצר לישראל יותר מכל המעיקים בגאליציא בגלל. ויכרת מישראל משען לחם ומשען מים. הסבה אשר הגיעתהו לבחור מחנק לנפשו אין הנפ"ס מודיעה. ואחינו באונגארן ישאו את המשל הזה: איך שבת נוגש שבתה מדהבה!

(בערלין.) כלי משחת חדש אשר לא היה עוד כמוהו לעולמים יצא עתה מבית המעשה אשר לקרופ; כלי תותח גדול למאד המשלח חצים במהירות חמש מאות מעטער לרגע שני (סעקונדע) והחץ לא חץ הגהו כי אם כדור גדול. וכבר מאד אשר משקלו עולה לארבע מאות חמש ושמונים קילוגראם. הוצאות כל יריה בכלי תותח הזה תעלינה לשמנה אלפים וחמש מאות פראנק. ממשלת אשכנז קנתה את כלי משחת הזה במחיר ארבע מאות אלף ועשרת אלפים פראנק.

(לונדון) האשה המבישה האנארכיסטית גאלדמאן נתפשה בבית האסירים במשיקאנא ועם יתר האסירים האנרכיסטים תעמוד למשפט. על רצח מאק קינליי המת יתפלאו רבים כי שוטרי העיר ביאפלא קבלו עשרים טעלגרמות בימים ההם לשמור את חיי הנשיא כי האורב באחריו. והם לא נזהרו בשמירתו. וכן מזהירים עתה את המלך עדוארד האנגלי לשמור את נפשו מאד.

(לונדון) ועד המחוקקים אשר נועד לפני ירחים אחדים להתעסק בשאלת הנודדים הבאים אנגליה. ערך ספר זכרון לפני השר מאליסבורי לשמור את הבטחתו אשר הבטיח זה פעמים אחדות כי עתידה הממשלה לבחון את השאלה הזאת ולפתרה על פי חק ומשפט. ואם תמאן הממשלה לעשות כן מוכן הועד לדרוך עזו נגד הממשלה. ואמנם כן עוד ביום 10 פעבער 1897 היתה ההבטחה הראשונה מאז עד כה נתרבה מספר הנודדים בסך 234 אלפים נפש. מוכן כי רוח המתנגדים סוער היום יותר מאשר לפני ארבע שנים. ובאמת אין מספרם ידוע כי הבאים הגה אחרים אל סקדי העוף כי מגמת פניהם אפריקא. והם נשארים באנגליה הועד הזה מבטיח את

(ווינץ) לקול הזמרה העתיקה. כל ינדרי נזכרת נעת מלכנו הקסרית מנ"כ אשר אהבה לשמוע הזמרה הזאת בערב יוה"כ בפתחי ביהכ"נ. ויש אשר התענגה לשמעה מפי החזן זולצער גם בתוך השנה לעתים מזמנות. בעת ההיא נהגו לשור את הזמרה הזאת גם בקאנצערטים לכבוד הקסרית.

(בערלין) אמנם לא דבר ריק הוא אשר החליטה ממשלת אשכנז כי "עלילת הדם" דבת שוא היא. בימים האלה הדפים מוכר ספרים אנטיסמטי לוחות מראים תמונות יהודים שוחטים ילד נוצרי. ויחרץ עליו המשפט לשבת במאסר ששה ירחים.

(סמירנא) בימים האלה באו הגה מאה משפחות אחינו מרוסיא אשר מגמת פניהם אלכסנדריא של מצרים לשבת במצרים.

(ציריך) מספר היהודים בעיר הוא 10000-8. מצבם החומרי טוב מאד. ויש בהם גם עשירים מופלגים, אבל מצבם המוסרי בשפל המדרגה. להם עתון קטן בשפת אשכנז. ותכנו דל מאד. כי היהודים השווייצרים עסוקים במקנה ומסחר וקנין ולא בספרות. והעתון הקטן הזה. שקולו ישמע. למתנגדי הציונות יחשב! בארץ החופש הזאת גזרה הממשלה זה עתה גזרה כי כל התלמידים העכרים בבתי הספר חייבים לחלל את השבת בכתיבה. ואין שיתעורר לקרוא תגר על כפיה של חלול דת מצד הממשלה אולם האומר כי ראשי העדה יושבים במל אינו אלא טועה. הם התקיפו תקנה גדולה כי על כל איש מישראל הבא לבית התפלה לשאת נובע זקוף - חיי העד - בראשו. והעובר יענש כי לא יקראוהו לעלות לתורה. ולא יכבדוהו בכל מצוה עמי מאשריך מתעים. (פילאדלפיא) האשה הגבירה: אלמנת פיליפ הניחה במותה 134.500 דאלר לדיכרים שבצדקה. שמונה בתי חולים קבלו מהם 65.500 ד. לבתי ספר ליתומים ולזקנים 26 אלפים דאלר. לשתיים עשרה חברות נתנו 38 אלפים דאלר. לכי"ח אלפים דאלר.

חדשות שונות

(לבוב) שר הצבא פ. צ. מ. גאלוויצי פגע בכבוד נציג המדינה השר פוינסקי בשבתם על שלחן המשתה יחד. ויתבע האחרון את הראשון למלחמת השנים. הראשון שאל את פי מלכנו הקיסר על זאת. ויענהו הקיסר כי הוא באשר בן ששים שנה הגהו אין עליו החובה לקבל עליו את המלחמה הזאת. רבים יחשבו תועה על נציג המדינה ההוקם על למשפט וצדק כי התמכר לדבר אשר יתעבוהו כל ישרי לב.

(לבוב) לפני ימים אחדים הודענו תבלות הכמר מארדיראזע-זויטש אשר פשט את בנדי כהנתו לשבת בבית האסורים בחמאת שליחות ידו בכסף האוצר אשר הפקד על ידו בתור מנהל ומפקח ויענש למאסר שמונה ירחים. אך הב"ד הגבוה לא השתפק בעונש קטן כזה ויוסיפו לו עד שנה ומחצה מאסר כבד.

(דוקלא) הבו גדל ויקר להאדון הנכבד איי אדאם מעצינסקי אשר במדת טובו שלח חמש מאות כתרים ליד ראש אורחינו לחלקם ביהוד לעניי ישראל. ולחקון המקוה הבטיח לתת אלף כתרים. זכרה לו אלקי ישראל לטובה.

(קראקא) מלחמת הבחירה אשר היתה פה ביום ד' פ' נצבים דמתה למלחמת אורחים. או יותר טוב לחרב איש ברעהו. גם אחינו כהנאחרים הנוצרים נפלו לשתי מחנות. המחנה האחת נתנה עיניה לבחור ארבעה דעמוקריטים. והשנית והיא מפלגת האנטיסמים. ועמה אחינו המחניפים לגדולינו ואלופינו הרוכבים על קומת עמם. שמו ידם על שלשה אנטיסמים סמוצעים ויהודי אחד הדר האראוויץ. המפלגה האחרונה עשתה תזוזה יחד לבחור את היהודי האחד במחיר בחירת שלשת האנטיסמים; אכן מחלת עמנו. פחד הדעות כרתה את תקות אחינו במזמרות ולא נבחר אף יהודי אחד. כנראה התעו האנטיסמים את הדר. האראוויץ ויהתלו בו ונבחרו שלשה איי. ובחירת הדר האראוויץ נגד בחירת הדרעקפור ראשטער נשארה על בחירת הכרעה (שמיכואאל) ליום ב' שבוע זה. ביום ההוא ראיו

מודעה

הנני מודיע כי אקבל עלי לעשות שטאטומען עבור כל מיני חברה, הן חברה של מסחר והן שאר חברה במקח השוה ועצהוים. ואקוה כי כל מי שיפנה אלי יפיק ממנו רצון. יהושע צבי ווילף המריל.

(ב"ה)

פ. מ.

אין בעעהרע מיך העפליך מיטצומהיילען, דאס אין מיין געשעפט אין

שניטש-מאדע-ווידען

ליינען אונד וואללווארען

אונטער דער זייט 22 יאהרע בעשטעהענדען פירמא

Salomon Langnas

Lemberg, Krakauer-Platz Nr. 6

נאך אנפארדערונגען דער געגענווארט, ערנייערש אונד פערערעסערש האבע, אין האבע איבערהויפט גראסעס געוויכט דארויף געלענט דיא

בעסטע אונד בילליגסטע קוועללע פיר קאמפלעטע הייראטס-אויס שטאמונגען צו ביעטען געבסט דער גרעסטען אויסוואהל אין זיידענשטאפפן גלאט אונד דעסינירט סאממטען פלושען מאדערנסטען וואלל-שטאפפן אללער ארט ווייסוואדען אונד אויסלענדישע שטיקערייען פיהרע אין אויך מוכווארען בעסטער קוואליטעטען פיר יעדען צוועק, אונד פערקויפע אללעס צו בילליגסטען פרייזען.

אין דאנקע פיר דאס ביו יעצט פיר געשענקטע פערטרייען אונד האפפע אונטער צוויכערונג סאלידעס-טער בעדיענונג אויף פערנערן צאהלרייכען צושפירן האכאכטונגספאלל

זלמן לאנגנאס

לעמבערג, קראקויער-פלאטץ נומר 6

יצא לאור

לוח ארץ ישראל שמושי וספרותי

שנה שביעית לשנת התרס"ב עם תמונות וציורים 248 עמודים. נערך מאת אברהם משה לונץ, ירושלים תרס"א.

תועלת הלוח להפצת מדע ארץ אבותינו ורעיון הישוב והעונג אשר יסבב לקוראיו בספרו וציוריו הנעימים גלויים וידועים למדי. וכהיום לעת צאת השנה השביעית מוצאים הננו את עצמינו מזויבים להגיד את הדברים הקצרים האלו:

להקוראים הנכבדים:

אנחנו עשינו את שלנו הגדלנו את הלוח בכמותו ואיכותו כאשר תוכנו ממספר עמודיו ותוכן ענינו. ואף אתם עשו את שלכם. הואילו להשתדל בהפצתו כפי יכולתם. איש איש מכם יעזר את מכיריו ומיודעיו כי יאספו את הלוח אל בתיהם. למען ידעו הם ובניהם ובנותיהם מכל הנעשה והנשמע בארץ אבותינו ואם זאת תעשו אז תהי' הוצאת הלוח כפוחה בעתיד. וכרבות פעולתכם כן נרב גם אנחנו להגדילו ולהאדירו אותו ואת תמונותיו בכמות ובאיכות. — את מקירו 1.20 קראנע חפשי מפארטא יתלים לשלח עי פאסטאוויזונג עסי. האדרעסא:

A. M. Luncz Jerusalem, Palästina.

הממשלה כי אם לא תמחר לסגור הדרך בעד הנודדים תתחזה מזה תנועה אנטיסמית, ואחריות התוצאות על הממשלה. כאשר לא תשים על לבה כי הנודדים מכסים את עין הארץ. גם הפעם הבטיח השם סאליסבורי כי ישים עין ולב לבחון את ההצעה בבחינה נאמנה. והנה בעצם הימים האלה בא מספר הנודדים לפני הממשלה כי מיום 1 יענער עד 31 יולי ש"ז באו 31708 נפש ובשנה העבר באו במשך שבועת הירחים האלה 37217 שכלם נשארו על אדמת אנגליה. בנראה הולכת תנועת היציאה ומתמעטת.

(נעוויאק) הרוצה משאלגאש אשר רצה את הנשיא עמד ביום 18 לפני המשפט. עיניו למטה ושפתיו סגורות מענות לשואליו דבר. אך לרגעים יענה דבר בעזות פנים ומצח, ומתנהג עם השופטים בחמת קרי אומרים אמור כי דינו יהיה במיתה הנהוגה באמריקא. היא נציץ העלעקטרי שנכנס בו וממיתו.

ידיעות קטנות.

מספר היהודים בכל התבל לדברי מר העררים בספר השנה האנגלי הוא 11,242,665 כזה: באירופא 1,103,135 באווא 36,800 באפריקא 403,800 באמעריקא 0,351,739 באוים-מראליא 16,000 באנגליא 160,000 בבריטניה רבע מיליון.

כנודע, פנו הרבה אנשי מדע להאפיפור מרומא וישאלו ממנו כי יגלה את דעתו בדבר עלילת הדם. והנה מודיע עתון הקרוב להותקאן כי האב הקדוש מרם למד הלכה זו, ומבקש שלא להטרידו בשאלה זו.

תשובה כללית

להרב ל. ל. בם. בנוסח ספרד כבר ספו תמו רק בנוסח אשכנז יש ת"י. ומחיר כל אחד שלושים צ"ל חוץ דמי המשלוח להרב משה מ. בם. ולהשו"ב י. ל. בם. יכתבו לנו באר היטב מאיזה חלק, לר. מרדכי נ. בר. המחיר קבלנו ברב תודה.

מודעה רבא לאוריתא.

הנני להודיע בשער בת רבים, כי יש אצלי למכור ספר תורה הנכתב בכ"ק של א"י תר"ח המפורסם מזהרר נתנאל מנחם הסופר וללה"ה מקי ראהטין יצ"ו. והוא בתכלית ההידור והויפי. וכל מי שרוצה להביא ברכה לתוך ביתו ולקיים מצוה של בתיבת ס"ת יקיים בזה. ואשר כי לאו בכל יומא מתרחיש ס"ת כזה ע"כ יהי זריז ונשכר, ויפנה אלי ואמכור לו במקח השוה.

נכדו הצעיר נתנאל מנחם סופר פה לבוב יצ"ו.

האדרעסטי שלי:

נתנאל לייכטער, לעמבערג, באָנציצא גאססע נר. 6.

Chinasilber

כסף חדש

לרגל צוק העתים פסו אמונים מסוחרים רבים, ע"כ הנני נותן ערובתי גם ליחידים והנחה שעשיתי מלפנים לסוחרים חמשים למאה. אעשה מעכשיו גם ליחידים 50 פערצענט מדוגמא 1 זוג לייכטער בגודל 38 צמ"ט אשר מחירם בהפרייזקוראנט 8 פל. אמכרם בעד 4 פל. — 1 זוג לייכטער 38 צמ"ט אשר מחירם 7 פל. אמכרם בעד 3.50 פל. וכדומה. סכינים, מולגות, ויעום כ"א 55 קרייצער. מנורות לחנוכה מן 2.75 ולמעלה — פרייזקוראנטען מצוירים 500 דוגמאות אשלח לכל. בעד 50 העללער. הסך הזה אנכה לכל הקונה ממני איזה חפץ, פנו וכתבו אלי עפי כתובתי למסחרי הנוסד עד שנת 1870.

E. Kapelusz, Krakau

— מסחורות שלא יעשו בקראקא אתן 5 פערצענט פדות. —

מי בעל ספרים ינש אלי

לכל החפץ להביא ספר כ"י או ישן לבית הדפוס הנני להודיע בזה כי יוכל על ידי להוציא מעשהו לפועל ידים כי הכינותי לי כעת כל מיני אותיות חדשים למלאות רצון כל המחברים ואני מקבל עלי להדפיס כל מיני ספרים הן רש"י או מדובע עפ"י מקח השוה ועפ"י אופנים נאותים ועיני ולבבי אשים להשלים כל חפץ הבאים אתי בברית המסחר ביופי ההדפסה ובהגהה מדויקת ובעשות מלאכת ה' בלי רמי' ואקוה כי כל איש יפיק רצון ממני כי אשרתהו באמונה.

יהושע צבי ווילק, המו"ל ממחז"ה

מודעה

דער געפערטיגטע סאמועל בלאטט מעטה ברויערייא בעוויטצער אין יאנאווע ערצייגט אללע גאטטונגען מעטה אונד פערזענדעט אין פעסער זאוויא אין אריגינאלפלאשען.

צוגלייך אפערירע גאראנטירט נאטורליינעס געלבעס ביענעוואקס צו בילליגען פרייזען. 5 קילא פאקעטע פערזענדע צום מוסטער. פרייזקוראנטע גראטס

SAMUEL BLATT Janów bei Lemberg.

קאנקורד

בייא דער קולטוס-געמיינדע אין סאנאק ווירד דיא שמעללע איינעם שו"ב (מסע"י) בעזעצט ווערען מיט דעם מאנאטס געהאלטע פאן 70 קראנען. — בעווערנער אום דיעזע שמעללע האבען איהרע געזוכע פערזענדען מיט אללען צייגניסען ביז ענדע סעפטעמבער 1901 ביים פארשטאנדע צו איבעררייכען. אים אויגוסט 1901 איז. קולטוס-געמיינדע אין סאנאק דקטור. א. גאלדהאמער.

מאזעס מארטיניער פערלעהנדלער

לעמבערג, קאזימיר-גאסע נומ' 5

אייניקויף אונד פערקויף פאן אללען גאטטונגען עכטען פערלען. — צאהלט נעסטע פרייזע, בעהאנדעלט דיא קונדען אויף דאס רעעלסטע, ערוכט אום צאהל-רייכען צושפרוך.

(ב"ה)

פ. מ.

איך בעעהרע מיך העמליך מיטצוטהיילען דאס איך אונטער מייע פירמא

JOEL WEINREB, Lemberg
MANUFACTURWAARENLAGER

Krakauer-Gasse 32 — Strzelecki-Gasse 2

אין שניש-מאדע-ווידען-ליינען

אונד וואללווארען געשעפט

נאך אנפארדערונגען דער געגענווארט ערעפפנטע האבע איך האבע איבערהויפט גראסעס געוויכט דארויף געלעגט דיא

בעסטע אונד בילליגעסטע קוועללע פיר קאמפלעטע הייראטס - אויסשטאטונגען צו בעטען נעכט דער גרעסטען אויסוואהל אין זיידענשטאפע גלאט אונד דעסינירט סאמסטען פלושען מאדערנסטע וואלל-שטאפע אללער ארט ווייסווארען אונד אויסרענדישע שטיקערייען פיהרע איך אויך פוכווארען בעסטער קוואליטעטען פיר יעדען צוועק אונד פערקויפע אללעס צו דען ביליגעסטען פרייזען.

איך האפפע אונטער צוויכערונג סאלידעסטער בע-דיענונג אויף צאהלרייכען צושפרוך האכאכמונגספאלל

יואל וויינרעב

קראקויער-גאסע 32 עקע דער שמעלעצקי-גאסע.

לעשות עושר!

הדרך היותר קרוב, לקנות מאתנו שטרי גורלות (לאזען) בתשלומי פרקים לחודש או גם לשבוע. תיכף אחרי שלמו הראשון הראשונה יקח חלק בגורל, הנמרא הזאת אשר קנה: זה הדרך הישר שיבור לו האדם לנסות את הצלחתו. כן מוכרים אנהנו כל מיני שטרי גורל וכסף עובר באמצעות נאכנאחמע. פקודות הבאות ממדינה נשלחות לבעליהן בזהירות ואמונה רבה מבלי שכר מרחא. סדר הגורלות פראשפעקטע ורוח השנה, קאלענדער שלנו הננו שולחים לכך דורש בלי כסף.

VICTOR CHAJES & CO.

Lemberg, Bankhaus Sykstuska 8

אתרוני ארץ הקדושה!

הנני מתבשר להודיע כי גם בשנה הזאת קבלתי עלי את מסחר האתרונים מגני ישראל אשר בארץ הקדושה בהבשר בנ"צ. ירושלים יאפו וקראקא ומבקש את קהל הקונים הנכבדים שימהרו לכבדני בהזמנותיהם כי הנסיון כבר הורנו לדעת כי מפני רוב הגעשטעלונגען הבאים תמיד תנפים לפני החג בעת שירינו מלאות עבודה אי אפשר לי למלאות רצון כל הקונים הנכבדים. אי לזאת אבקש מכל החפצים לבוא אתי בברית המסחר שיהי זריזים מקדימים ואז יפיקו רצון עצודיט. להביות ולהקניט במספר רב ראבאט הגון. כן הנני להודיע בע"פ בקשת רבים מקהל קוני הנני ממציא גם לולבים מגענוואווא ואלקסנדריא והדסים טובים לכל דורש במחיר זול מאוד. בקאממסיאן לא אשלח לשום חברה ולשום איש. על הקונים לשלוח 25 פערצענט דמי קדימה מסכום הדרוש. קראקא שנה המישית למכירת אתרוני ארץ הקדושה.

שלמה מארקוס

האדרעסע למשלוח מכתבים וכספים הוא

Salamon Markus, Krakau, (Galizien)

להרבנים הגאונים שליט"א הנחה הגונה.

פרי הארץ לגאון ולתפארת.

הנני מן המודיעים כי גם בשנה זו יש לי לאגער גורל (צענוטראל עקספארט) מאתרוני ארץ הקדושה ומפארגא עזמה ולולבין והדסים. ע"כ פנו אלי כיא באויפטראג שלו במקום. ועלי לשרת לכל הבאים אתי בברית המוסחר בכל כחי להגאתכם ולטובתכם. וכיא נחת ינחת הן מנוף הסחורה והן מהמקה. — בתקותי כי יתנו מקום לדברי אלה אלה ויטלא בקשתי הנני הותם בברכת השנים בנחמ"ט.

שואל גרינבערג

אדרעסע:

Saul Grünberg, Lemberg, (Hotel)

בהר"פ של ה"ר חיים ראהאטין נ"י בלבוב פלאטין שנעונא 5